

JUNI 2021

Begeleid wonen voor thuislozen

PUERTO / HUIS VAN VREDE

Beste vrienden van Puerto,

Dat Covid de armoede — en zo ook de dakloosheid, in heel wat gevallen zowat het eindstation van een ‘armoedeloopbaan’ — vergroot heeft, wisten we al. We zàgen het. En nu hebben we ook de cijfers: in 2018 werden 4.187 dakloze mensen geteld in Brussel, eind 2020 was het aantal 5.313! Een stijging van bijna 30% en nota bene 3 maal meer dan in 2008! We zien ook een toenemend aandeel kinderen en gezinnen, een trend die zich ook aftekent in de wat grotere Vlaamse centrumsteden zoals Gent.

Statistici kunnen dit lezen als interessant cijfermateriaal, maar hopelijk durven we daar allen even echt bij stil te staan. Welk menselijk leed, welke vernederingen voor veel ‘uitgerangeerde’ mensen, welke onmacht, schaamte en woede bij vele ouders met kinderen op straat en welke gevolgen ook op lange termijn voor de getraumatiseerde kinderen steken daar niet achter?

In onze grondwet staat dat elkeen recht heeft op een behoorlijke woning, in een leefbare omgeving en aan een doenbare prijs. Maar waar dit voor een kansarme quasi onmogelijk is tenzij ze een sociale woning toegewezen krijgen, zien we dat er momenteel in Brussel méér mensen op de wachtlijst staan dan dat er sociale woningen zijn!

Zo las ik in de ‘aanvaardingsbrief’ van een alleenstaande moeder met 4 kinderen de cynische kleine letters aan het eind van ‘de blijde boodschap’: “Weet evenwel dat voor een gezinssamenstelling als de uwe de gemiddelde wachttijd 8 jaar en 4 maand is.”

Niet voor niets nam Welzijnszorg de schrijven-de woonproblematiek al voor de tweede keer

als jaarthema, dit jaar met stevige nadruk op de nood aan veel meer sociale woningen. En Samenlevingsopbouw Brussel ging praten met de daklozen zelf en startte met Solidair Mobiel Wonen (zie verder in dit nummer), om nog dichter op de bal te spelen.

Je krijgt dikwijls het antwoord dat er geen geld is voor ‘méér’. Maar wat willen we? Hebben we moeten wachten op Biden die zag dat het daar vijf voor (of na?) twaalf is en nu de G7 meekreeg in het voorstel om de multinationals toch een minimumbelasting van 15% op te leggen? Denk aan Jeff Bezos die vele tientallen miljoen dollar rijker werd in dit Covid-jaar, 40 miljard verhandelde in Europa en daar 0% belasting voor betaalde!

Maar ook dichterbij: “Het is mooi geregeld voor de gratis bedrijfswagens” hoor je een minister fier zeggen. En als je het leest zie je: ja, ze worden vervangen door nog duurdere elektrische wagens! Of hoe men dan schaamteloos een ecologische schaamlap gebruikt. Zo geraakt de sociale kas inderdaad wel leeg.

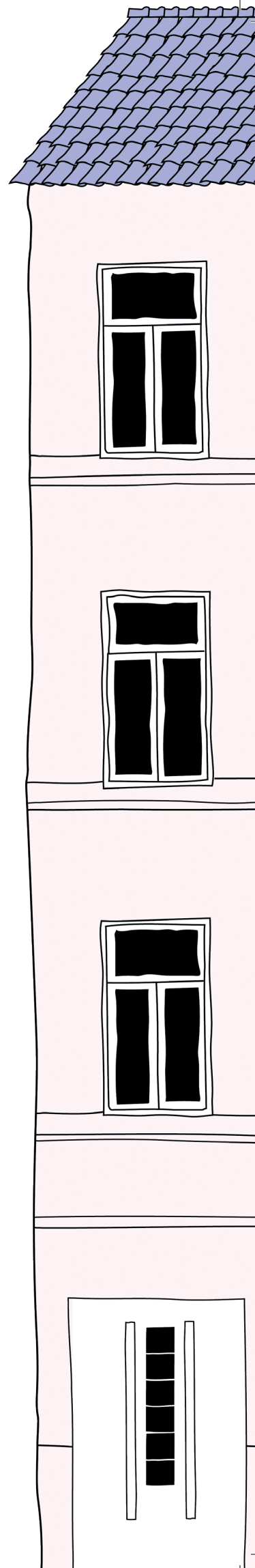
Samen hebben de Belgen die het goed stellen blijkbaar 27 miljard meer gespaard in dat covid-jaar. Maar wat gaat daarvan naar dat grondrecht van menswaardig wonen? En denken we aan de ketting van de drie W’s: Wonen, Weten, Werken! Zonder goed wonen ook weinig kans op ‘goed leren’, en dan ook niet op ‘goed werken’.

Samen met Welzijnszorg blijven we kloppen op diezelfde nagel, tot men het ook echt aanpakt, niet alleen in grondwetwoorden, maar ook in concrete politieke daden.

Vrede en alle goeds,

Daniel Alliët, voorzitter

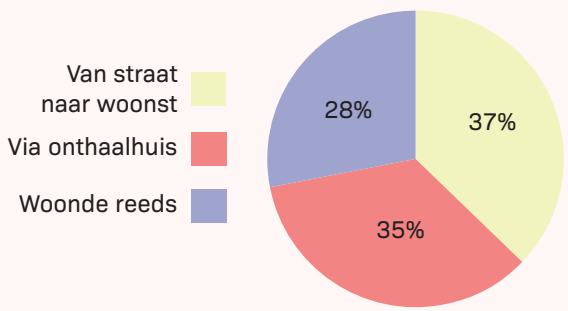
Puerto - Huis van Vrede is een dienst woonbegeleiding voor thuislozen. We richten ons tot wie ervoor kiest zelfstandig te wonen en vrijwillig hulp vraagt. De term ‘thuislozen’ dekt een grote lading, meestal gaat het om mensen waar veel factoren een hele problematiek vormen. De voornaamste doelstelling is hen de kans geven om een thuis te vinden. Elke bewoner krijgt individuele begeleiding die vertrekt van maatzorg, een integrale aanpak waar de mens centraal staat.

PUERTO IN 2020: DE CIJFERS

Onderstaande grafieken geven een inkijk in wie ons doelpubliek is, met welke uitdagingen ze kampen en hoe Puerto hen daarin ondersteunt. Ze geven de situatie weer van 92 begeleidde huishoudens in 2020.

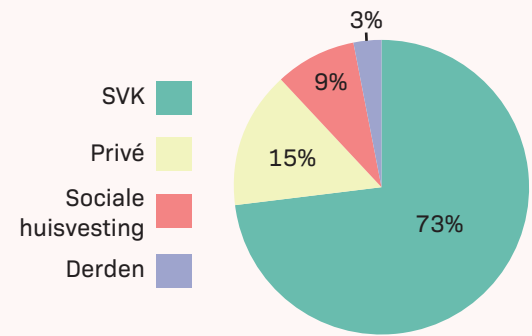
I. VERBLIJFPLAATS BIJ AANVANG BEGELEIDING

Deze cijfers hebben betrekking op de begeleidingen van Huis van Vrede en CAW Brussel. Samen begeleidde we vorig jaar 92 huishoudens, een toename met 30% sinds 2015. Bijkomende begeleidingen in het kader van de projecten Station Logement en Sociaal Mobiel Wonen (zie verder) tellen we hier niet mee.

Figuur I toont de verblijfplaats van onze cliënten bij aanvang van hun begeleiding. In totaal kunnen we stellen dat 72% (van straat + via onthaalhuis) van de door ons begeleide huishoudens geen woning had op het moment van de aanvraag. 28% van de huishoudens woonde reeds en heeft de woonst kunnen behouden.

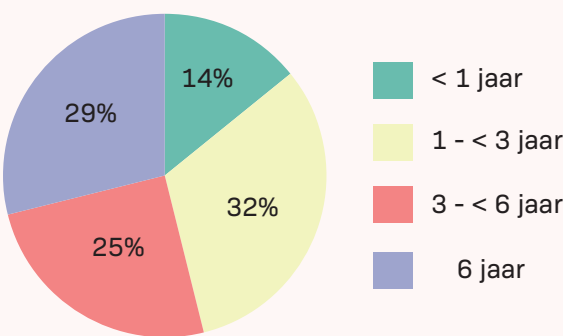
II. HUIDIGE WOONSITUATIE

Figuur II brengt de huidige woonsituatie in beeld. Slechts 9% van de huishoudens wonen bij een sociale huisvestingsmaatschappij, 15% woont in een privéwoning. 73% van onze cliënten zijn gehuisvest via een Sociaal Verhuurkantoor (SVK). Deze cijfers zijn een goede vertaling van de Brusselse woonproblematiek: samenwerken met privé-eigenaars voor kwetsbare doelgroepen blijft een zeer grote uitdaging, maar wachten op een sociale woning kan ook meer dan tien jaar duren. Enkel een goede samenwerking met Sociale Verhuurkantoren laat ons toe om mensen te huisvesten op het ogenblik dat de nood er is.

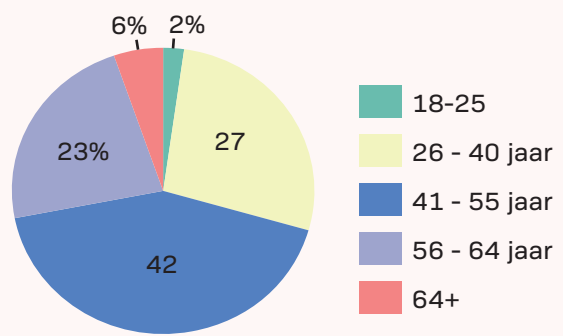
Figuur III toont dat onze begeleidingen gemiddeld van lange duur zijn. Omdat we bewust kiezen voor de thuislozendegroep en de problematieken die daarmee gepaard gaan, zijn oplossingen niet eenvoudig en al zeker niet snel te verwezenlijken. De weg naar volledige autonomie is soms lang, voor sommigen is ze nooit volledig voltooid. De politieke tendens om de begeleidingsduur stevig te proberen beperken, valt dan ook niet te rijmen met de praktijk. Een begeleiding van maximaal drie of zelfs één jaar zal voor ons doelpubliek in veel gevallen tekortschieten.

III. DUUR VAN DE BEGELEIDING

Figuur IV: net als de voorbije jaren, was de groep 41- tot 55-jarigen de grootste in 2020. Wat de jongeren (< 26 jaar) betreft, verwijzen we graag door naar meer gespecialiseerde diensten, zoals Woonbegeleiding voor jongeren (CAW Brussel) of projecten als Step Forward als de jongere meer een Housing First-profiel heeft.

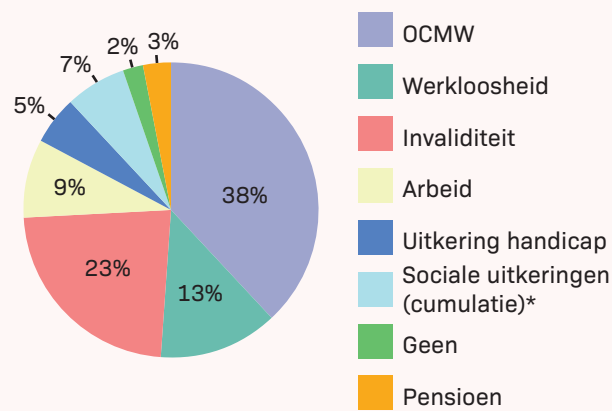
IV. LEEFTIJD

Wat inkomen betreft (figuur V), moet de grootste groep het stellen met een uitkering van het OCMW: deze cliënten zijn laag- of niet geschoold en/of waren te lang administratief niet in orde omdat ze op straat leefden, waardoor het te laat is om nog in aanmerking te komen voor een werkloosheids- of invaliditeitsuitkering. We stellen ook vast dat een aantal cliënten grenzen aan de situatie van persoon met een handicap, waarbij de erkenning geen evidentie is. Vandaar ook het belang van onze samenwerking met de zorgsector voor personen met een handicap.

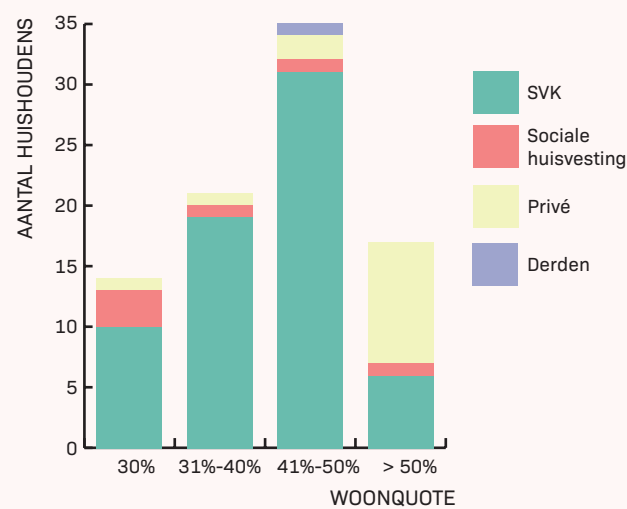
Het belang van goede, betaalbare huisvesting wordt ook geïllustreerd door de woonquote van onze cliënten (figuur VI). De woonquote is het percentage van het inkomen dat een huishouden aan huisvesting besteedt. Algemeen genomen wordt een woonquote van 30% of minder als aanvaardbaar gezien. Slechts 16% van onze cliënten valt binnen deze categorie. Het gros van de cliënten die privé wonen hebben een woonquote van meer dan 50%. De laagste woonquotes zien we bij gezinnen die bij een sociale huisvestingsmaatschappij wonen, maar door het beperkt aantal sociale woningen en de lange wachtlijsten is deze groep dan weer erg klein. De cijfers tonen nogmaals aan dat het uitbreiden van sociale huisvesting een beleidsprioriteit moet zijn.

V. INKOMEN

*de cliënt cumuleert meerdere vervangingsinkomens en/of tegemoetkomingen (Veelal i.g.v. erkende handicap of bijpassing OCMW)

VI. WOONQUOTE EN TYPE HUISVESTING

SOLIDAIR MOBIEL WONEN

Sinds kort neemt Puerto enkele begeleidingen op binnen het project Solidair Mobiel Wonen, een cocreatief project dat inzet op het creëren van een alternatief woonmodel.

Het project is een samenwerking tussen Samenlevingsopbouw Brussel, de Faculteit Architectuur van de KU Leuven, BC Architects bvba en CAW Brussel. Op een braakliggend terrein in Brussel worden samen met de toekomstige bewoners 8 mobiele woonunits ontworpen en opgebouwd rond een collectieve ruimte. Doorheen het hele project staat het cocreatieproces centraal, en werken bewoners, begeleiders, onderzoekers, architecten, studenten, interieurvormgevers én buurtbewoners nauw samen.

Voor meer info over het project kan je terecht op www.solidairmobielwonen.be.

Foto: Hanna Clarys

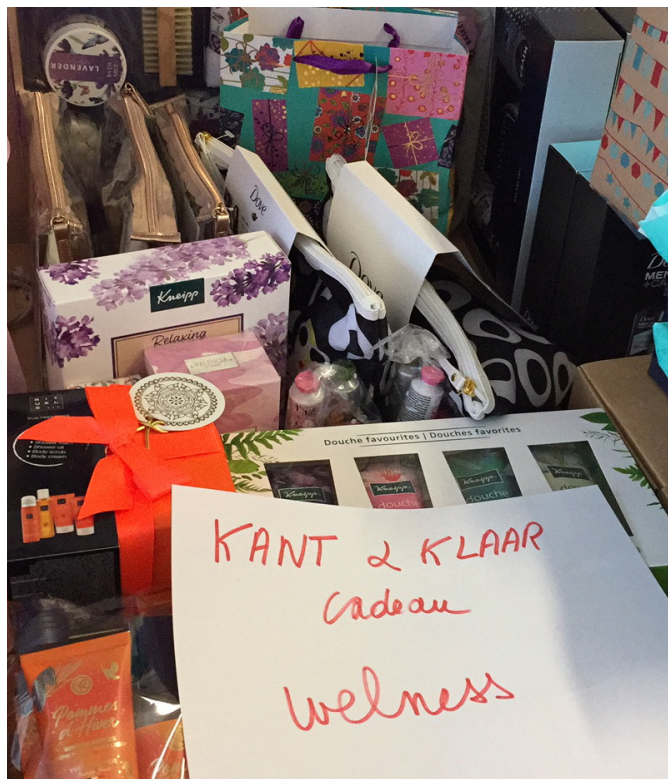
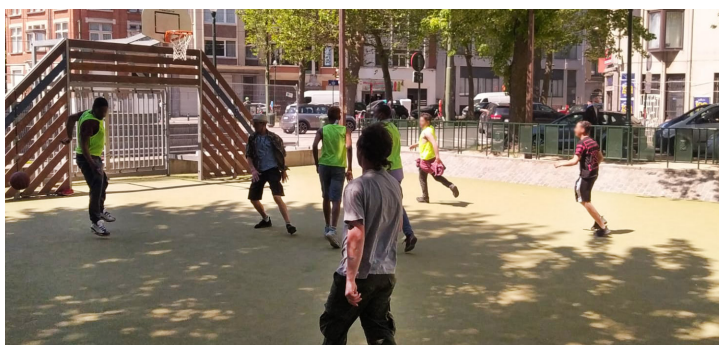
SOLIDARITEIT IN CORONATIJD

“Alleen technocratisch en medisch management inzetten tegen de pandemie volstaat niet. Een zorgende inspanning voor de kwetsbaarste groepen hoort erbij” schreef Marc Reynebeau in mei in De Standaard. We mochten bij Puerto ervaren hoe de crisis soms zorgde voor ongeziene solidariteit en zorgzaamheid.

Zo ook tijdens de eindejaarsperiode van 2020. Op Kerstmis en Nieuwjaar konden we onze mensen gratis een feestelijke meeneemkaart aanbieden, dankzij de kookkunsten en vrijgevigheid van Stefan en zijn team en een samenwerking met HOB0. De Prinses Julianaschool zamelde dan weer verwenpakketjes met wellnessproducten en lekkers in voor onze cliënten, samen met het mooie bedrag van 612 euro.

Intussen brengen de versoepelingen ook bij ons soelaas. Zo zullen we binnenkort weer wekelijkse maaltijden kunnen organiseren in onze zaal. In de periode waarin dat onmogelijk was, maakte kookvrijwilligster Femke elke week heerlijke meeneemkaartjes voor onze mensen. Stagiaire Chiara ging dan weer op zoek naar een manier om buiten onze muren een fijn samenzijn te organiseren: in juni namen onze bewoners het tegen elkaar op in een basketbalmatch aan de Hooikaai. Sinds dit jaar worden we tijdens de permanenties ook ondersteund door Miguel en Sylla, twee fantastische logistieke vrijwilligers.

Deze kleine en grote gebaren waren van onschatbare waarde in deze uitdagende periode, zowel voor cliënten als collega's. Team Puerto wil iedereen die zich voor ons heeft ingezet dan ook ontzettend hard bedanken. Wie ook graag zijn steentje bijdraagt, kan dat doen via een gift op rekeningnummer BE53 0682 4468 5153. Wil je als vrijwilliger bij ons aan de slag of wil je op een andere manier bijdragen? Neem gerust contact op via koba.ryckewaert@cawbrussel.be.

VAARWEL, WELKOM!

Er bewoog de afgelopen maanden heel wat bij Puerto: in ons vorig nummer stelden we al enkele nieuwe collega's voor, intussen mochten we ook Marie Arents in ons team verwelkomen.

We namen begin dit jaar bovendien afscheid van Anne Lucas en Martine Nouel, twee steunpilaren van onze dienst die na jaren inzet met welverdiend pensioen gingen. Eind 2020 zocht ook collega Peter Malin andere uitdagingen op.

We zullen de collega's die onze haven hebben verlaten ontzettend hard missen, maar we kijken er ook naar uit om met ons jonge team verder te bouwen op de bakken kennis en ervaring die ze ons hebben nagelaten.

PUERTO WENST U VEEL LEESPLEZIER!

Sarah Ben Yakoub, Rebekka Bloquiaux, Sara Croes, Geneviève De Bruyn, Edith Ferdinand, Christine Frieden, Julie Hubeny, Marie-Alice Janssens, Koba Ryckewaert, Marie Arents, Joy Van de Wiele en Simon Vermeersch.

Deze nieuwsbrief is een halfjaarlijkse uitgave van CAW-Brussel Puerto, Varkensmarkt 23 te 1000 Brussel. Tel: 02 219 42 52 / Fax: 02 219 80 12 / e-mail: puerto@cawbrussel.be / Giften op rekeningnummer BE53 0682 4468 5153

DANKZIJ AL KOPIE

Onze nieuwsbrieven worden mogelijk gemaakt dankzij Al Kopie, Brusselsesteenweg 90, 1850 Grimbergen /Tel: 02 270 53 01/ e-mail: al.kopie@telenet.be